

POSTANOWIENIE

18 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 18 marca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa C. Niestandaryzowanego Funduszu Inwestycyjnego
Zamkniętego Wierzytelności w W.
przeciwko T. N. i M. N.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej T. N. i M. N.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie
z 9 listopada 2023 r., I ACa 692/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. zasądza od M. N. i T. N. na rzecz C. Niestandaryzowanego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Wierzytelności w W. po 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia pozwanym do dnia zapłaty.

(a.z.)

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 9 listopada 2023 r. pozwani M.N. i T.N. wniesli o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżących wywód Sądu drugiej instancji w zakresie oceny podniesionych zarzutów apelacyjnych wskazuje na konieczność oceny skargi kasacyjnej jako oczywiście uzasadnionej.

Skarżący podnieśli, że wobec braku podpisu pozwanego pod umową kredytu mieszkaniowego nie istniał pomiędzy Bankiem [...] spółką akcyjną w W. a pozwanym stosunek podstawowy, który uzasadniałby istnienie ważnego zobowiązania umownego, które mógłby zabezpieczać weksel *in blanco*. Brak podpisu pozwanego pod umową kredytu wyłącza zatem jego odpowiedzialności z tytułu weksla *in blanco*. W konsekwencji, nie mogło zatem dojść do cesji wierzytelności z przywołanej umowy kredytu mieszkaniowego między wskazanym bankiem a powodem.

Pozwani stwierdzili ponadto, że w badanej sprawie zostali pozbawieni kontroli Sądu w zakresie przedmiotowej umowy kredytu mieszkaniowego.

Powód we wniesionej odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podzielanym przez doktrynę,

oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka będzie miała miejsce tylko wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły zarzucane uchybienia, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka prawnego. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec od razu - bez potrzeby głębszej analizy czy przeprowadzenia wnikliwych badań lub dociekań. Innymi słowy, podnoszone uchybienia muszą mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka - już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. m.in. postanowienia SN: z 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06; z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09; z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18; z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, z 28 stycznia 2022 r., I CSK 584/22; z 7 czerwca 2023 r., I CSK 742/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1673/23).

Podkreślenia wymaga, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Należy też wskazać, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa stanowiskiem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z wystąpieniem przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. np. postanowienie SN z 1 grudnia 2023 r., I CSK 5300/22 i przywołane tam orzecznictwo).

Nie budzi również wątpliwości, że okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący winien wykazać we wniosku bez odwoływania się

do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego „przedsądu” (zob. m.in. postanowienia SN: z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22; z 13 lipca 2023 r., I CSK 2570/22, i z 10 sierpnia 2023 r., I CSK 5584/22). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach wniesionego środka prawnego argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienia SN: z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14 oraz z 11 maja 2001 r., III CZ 36/01, OSNC 2002, nr 2, poz. 22).

Skarżący nie przedstawili przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu.

W uzasadnieniu przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. pozwani nie wyjaśnili naruszenie jakich przepisów i to w sposób kwalifikowany skutkowało wydaniem wadliwego rozstrzygnięcia, co miałoby uzasadniać tezę, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Uzasadnienie wniosku zawiera jedynie odwołanie do art. 11a ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r., Prawo wekslowe (dalej: Prawo wekslowe”), który nie mógł mieć jednak zastosowania w rozpoznawanej sprawie, a ponadto nie odpowiada zarzutom podniesionym w ramach podstaw skargi kasacyjnej (art. 10 Prawa wekslowego i art. 75 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w zw. z § 15 przedmiotowej umowy kredytu z 6 lipca 2012 r.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, chociaż nie mogą stanowić powtórzenia podstaw kasacyjnych, muszą jednak pozostawać z nimi w ścisłym związku. Innymi słowy, z wyjątkiem nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze – w granicach zaskarżenia - z urzędu pod rozważę, żadna ze wskazanych przez skarżącego okoliczności, o których mowa w art. 398⁹ § 1, nie może być oderwana od zarzutów skierowanych pod adresem zaskarżonego orzeczenia. Zgodnie bowiem z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy nie może w postępowaniu kasacyjnym uwzględnić naruszenia innych przepisów, niż przepisy objęte podstawami kasacyjnymi (zob. wyrok SN

z 29 listopada 2017 r., II CSK 74/17; postanowienie SN z 28 października 2014 r., I UK 165/14).

Skoro przytoczone w badanym wniosku okoliczności nie mogą wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła, przedstawiona w nim argumentacja nie może odnieść zamierzonego skutku (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Bez znaczenia jest przy tym, że skarżący w ramach podstaw wniesionego środka prawnego zarzucili naruszenie określonych przepisów prawa materialnego. Jak zostało to już podniesione nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi kasacyjnej argumentów na uzasadnienie przyjęcia jej do rozpoznania.

Zauważyć także należy, że argumenty skarżących zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazują, że zmierzają oni w istocie do zakwestionowania ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy *meriti* – przez prezentację twierdzenia, że pozwany nie złożył podpisu pod sporną umową o kredyt mieszkaniowy. Jak wyjaśnił natomiast Sąd Najwyższy powołanie się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie może stanowić próby obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów (zob. postanowienie SN z 21 lutego 2024 r., I CSK 6579/22). Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Z unormowaniem tym koresponduje art. 398³ § 3 k.p.c., stosownie do którego podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. W konsekwencji, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno zawierać taką argumentację, która wspierałaby tezę o rażącym naruszeniu prawa - co umożliwiłoby uznanie skargi za oczywiście uzasadnioną, ale w ustalonym przez sąd drugiej instancji stanie faktycznym.

Jak zostało to już wyjaśnione ograniczenia kognicji Sądu Najwyższego sprawiają, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania (podobnie jak o uznaniu

jej zasadności) nie mogą przesądzać zarzuty, których istota - niezależnie od ujęcia jako zarzutu naruszenia prawa procesowego lub materialnego - sprowadza się do kwestionowania czy też polemizowania z ustaleniami faktycznymi będącymi kanwą dla wydania przez sąd drugiej instancji zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 26 września 2023 r., I CSK 4541/22).

Jak ustalił Sąd Apelacyjny w badanej sprawie całokształt materiału dowodowego daje podstawy do przyjęcia, że sporna umowa kredytu wiązała pozwanego, w tym, że została przez niego podpisana.

Ubocznie można wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono stanowisko, że chociaż zgodnie z art. 69 ust. 2 Prawa bankowego umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie, to niezachowanie tej formy nie zostało jednak obwarowane rygorem nieważności. Z art. 73 § 1 k.c. wynika natomiast, że jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności. (zob. wyrok SN z 25 listopada 2011 r., II CSK 115/11).

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[a.ł.]

Maciej Kowalski

